

ВАЗДУХОПЛОВНИ

Издаје: Удружење пензионисаних војних летача
и падобранаца Србије. ЗЕМУН, Штросмајерова број 1
www.udruzenjepvlps.org

БИЛТЕН

Број 79, јул 2018. године

40 ГОДИНА СУПЕР ГАЛЕБА Г-4

Авион "Супер Галеб" Г-4 може да носи разноврсна убојна средства

Прототип југословенског школско-борбеног авиона Г-4 "Супер Галеб" полетео је 8. јула 1978. године.

То је школско - борбени авион са турбомлазним мотором, намењен за прелазно школовање пилота. Развијен је као наследник Г-2 "Галеба", већих могућности, за прелазно школовање војних пилота. Секундарна му је борбена намена за дејство против циљева на земљи.

Пројекат и комплетан развој је водио Ваздухопловнотехнички институт (ВТИ) у Жаркову, а произведен је у ваздухопловној индустрији СФРЈ, на челу с фабриком авиона Соко Мостар.

Супер Галеб је савремено је конципиран са надвишењем задње кабине, са хидрауличким покретачима на крилцима и интегралном репу, негативног диедра и са пилотским седиштем са којим је безбедно спашавање на нултој брзини и на нултој висини. Г-4 је, по многим оценама, најуспешнији авион из домаћег развоја и производње. Изузетне могућности показао је у акробатском летењу групе "Летеће звезде".

Авион Г-4 "Супер Галеб" и данас лети у јединицама РВ и ПВО Војске Србије. (З.Г.)

Одељење авиона "Супер Галеб" Г-4 у лету.

ДАН УСТАНКА У СРБИЈИ

Пред спомеником Жикици Јовановићу Шпанцу у Белој Цркви, након полагања венаца, представници СУБНОР-а и УПВЛПС

Широм Србије обележен је 7. јули Дан устанка против фашистичких окупатора у његових слугу 1941. године. Државна свечаност одржана је у Белој Цркви, питомој варошици у Рађевини, недалеко од Крупња, у меморијалном центру.

Венце пред спомен бистама Жикици Јовановићу – Шпанцу, који је испалио прве устанничке хице, и његовим саборцима, положили су представници Владе Републике Србије; Министарства одбране и Војске Србије, Општине Крупњак, републичког и градских одбора СУБНОР-а Србије, патриотска удружења и грађани.

У културно-уметничком програму по називом „Србија не забравља“ учествовали су уметници Оливер Њего и Лепомир Ивковић, фолклорна група из Крупња и водитељка Ирена Јовановић.

Међу присутнима били су и представници УПВЛПС, дајући допринос, са колегама из СУБНОР Земун, обележавају 77 годишњице од почетка општенородног устанака против окупатора и његових слугу у окупираној Србији и (тада) Југославији. (З.Г.)

У Земуну су 7. јула представници УПВЛПС и УВПС положили цвеће пред споменик борцима НОР-а и жртвима фашистичке окупације.

ОБАВЉЕНИ ПРВИ ПРОБНИ ЛЕТОВИ АВИОНА "МИГ 29"

На војном аеродрому "Батајница" 27. и 28. јула 2018. године обављени су први пробни летови авиона "миг 29" који је у Србију прошле године стигао из Русије, саопштила је Војска Србије.

Начелник Генералштаба Војске Србије генерал Љубиша Диковић је на Батајници присуствовао првом пробном лету авиона "миг 29", који је успешно извео опитни пилот компаније РСК МиГ Димитри Селиванов.

У разговору са руским стручњацима и припадницима 204. ваздухопловне бригаде, Диковић се упознао са обимом рада који се тренутно изводе и изразио задовољство динамиком њиховог извођења.

Према изјави надлежних ови летови представљају последњу проверу пре увођења у оперативну употребу првог од шест авиона који су прошле године набављени у Руској Федерацији и уједно су први летови неког од нових авиона над територијом Србије. (Танјуг)

ПРИЈЕМ У КОМАНДИ РВ И ПВО ПОВОДОМ ДАНА АВИЈАЦИЈЕ

Уочи 2. августа — Дана рода авијације, командант РВ и ПВО бригадни генерал Душко Жарковић примио је у Дому ваздухопловства у Земуну делегацију тог рода, коју је предводио пуковник Александар Бјелић, начелник штаба Команде Ратног ваздухопловства и ПВО.

Генерал Жарковић је припадницима рода авијације честитао празник и одао им признање на постигнутим резултатима. У разговору је нарочито истакнут значај формирања стабилне кадровске базе за даљи развој рода, важност квалитетне обуке и безбедности летења.

Дан рода авијације Војска Србије прославља 2. августа у спомен на исти датум 1893. године, када је ступила на снагу Уредба о устројству целокупне војске, којом је било предвиђено да свака дивизија по могућности у свом саставу има по једно балонско одељење. То је први документ који је предвиђао постојање ваздухопловних јединица у српској војсци.

ВАЗДУХОПЛОВНА ХРОНОЛОГИЈА

- **2. августа 1924. године**, на Светог Илију, први пут је на војном аеродрому у Новом Саду, касније названом Југовићево установљена и прослављена крсна слава пилота и механичара. Крсна слава, Свети Илија се и данас слави у нашем војном, цивилном и спортском ваздухопловству.

- **3. августа 1884. године**, у Шапцу је рођен Милош Илић, један од првих шест српских пилота. Његова диплома ФАИ носи број 1028 из августа 1912. године. Умро је у Београду 1960. године.

- **5. августа 1916. године**, у Крагујевцу је рођен народни херој Момчило Мома Станојловић. Био је поручник пилот у ваздухопловству Краљевине Југославије. У НОР-у је био командант Крагујевачког батаљона Прве пролетерске бригаде. Погинуо је на Сутјесци 13. јуна 1943. године.

- **7. августа 1916. године**, школовање је завршила Прва класа ваздухопловних извиђача српске војске. Распооређени су у ескадриле на Солунском фронту.

- **9. августа 1914. године**, Ваздухопловна команда српске војске је пребазирана у Ваљево.

- **10. августа 1932 године**, по пројекту архитекте Војина Симеоновића, почела је градња Дома аероклуба.

- **10. августа 1945. године**, формиран је Ваздухопловни опитни центар (ВОЦ) у Батајници.

- **10. августа 1946. године**, формиран је Ваздухопловнотехнички институт (ВТИ) у Жаркову.

- **13. августа 1914. године**, српски авиони су извиђали аустроугарске мостобране на Сави и Дрини.

- **14. августа 1932. године**, са радом је почела прва једриличарска школа у Југославији и Србији, у селу Пиносава испод Авале, недалеко од Београда.

- **14. августа 1948. године**, основан је Ваздухопловни савез Југославије (ВСЈ).

- **15. августа 1916. године**, капетан-пилот Миодраг Томић је извршио први борбени лет на Солунском фронту.

- **18. августа 1944. године**, Прва ловачка ескадрила НОВЈ је била са аеродрому Кане у Италији, извршила први борбени задатак над територијом Југославије.

- **27. августа 1914. године**, десила се прва ваздушна борба код нас, када су аустроугарски авиони напали авион Миодрага Томића.

- **27. августа 1927. године**, током прелета Алпа током Међународне ваздухопловне утакмице у Цириху, погинули су у удесу авиона Потез-25, ваздухопловни потпуковник Живорад Петровић, командант Првог ваздухопловног пука и ваздухопловни поручник Драгољуб Пајевић.

- **31. августа 1944. године**, приликом напада на немачки воз код Дрниша, погинуо је пилот Прве ескадриле НОВЈ, заставник Александар Вуковић.

Осамдесетпрва годишњица погибије pilota Бошка Петровића ШПАНСКИ БОРАЦ НАЈВЕЋИ СРПСКИ НЕБЕСКИ АС

У јулу месецу навршила се осамдесет и прва годишњица од погибије pilota Божидара Бошка Петровића – ваздушног аса шпанског неба, који паде од фашистичких плотуна врелог јула 1937. године у одбрани Мадрида.

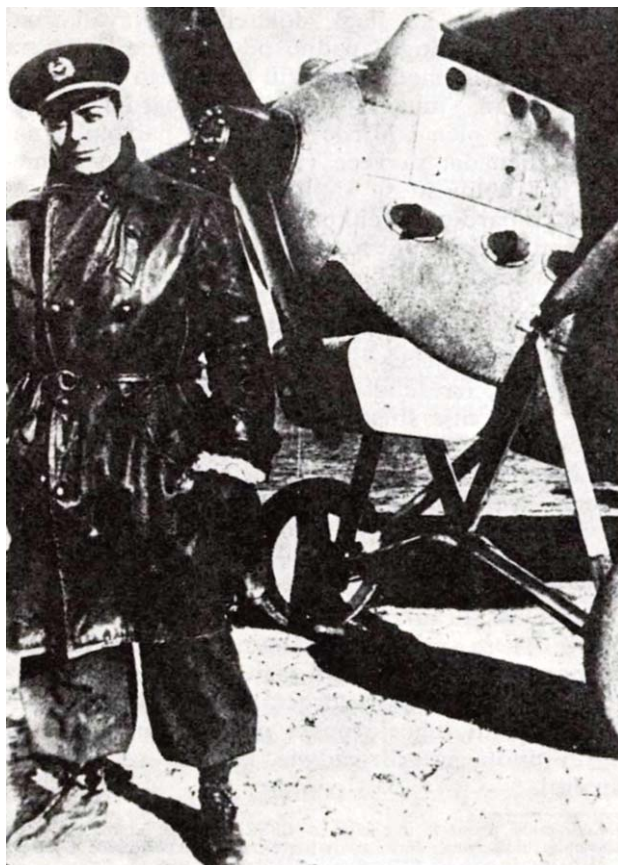
Божидар Бошко Петровић припада плејади наших изузетних ваздухопловаца, небеских витезова, који полако тону у заборав и нестају из меморије народа, јер им нити историја, нити држава, нису одредиле место које су заслужили. Већина њих немају спомен-обележја, а и ако их имају она су запуштена, скрајнута да се за њих не зна. Њихових имена и њихових дела нема у историјским читанкама, нема их у „званичним“ државним протоколима и меморијалима, једино их се о њима брину поједина удружења, попут УПВЛПС, које упорно наставља борбу за чување од заборава наших асова авијације, на које би сви требало бити поносни.

Бошко Петровић је са 25 година живота, постао познати фудбалер и репрезентативац Југославије, студент права и одличан пилот. Био је антифашиста, опредељени револуционар, борац за социјалну правду слободу и мир. Прикључио се Интернационалним бригадама у Шпанском грађанском рату и постао пилот „Глориосе“ - славног републиканског ваздухопловства, где је успео да за месец и нешто дана обори осам фашистичких авиона (5 самостално и три у садејству) што га сврстава у круг небеских бесмртника и ваздушних асова, међу Србима свакако највећег. Али ко то у нас зна? Пише се о разним „асовима неба“ али о нашим веома мало!

Рођен је 7. априла 1911. године у Белој Паланци, као

син полицијског службеника, пореклом из Ивањице. После Првог светског рата, Бошкова породица се сели у Београд, где отац постаје начелник полицијске станице на Врачару. Бошко завршава гимназију и уписује Правни факултет. Бави се фудбалом и постаје познат играч и репрезентивац. Играо је у „Јавору“ из Ивањице, „БСК“-у из Београда, „Војводини“ из Новог Сада, „Мачви“ из Шапца.

У Новом Саду служећи војни рок 1934. године у Ваздухопловству војске Краљевине Југославије, у Пилотској школи Првог ваздухопловног пука у Новом Саду стиче звање резервног официра-пилота ловца. Наредних година усавршава пилотажу и спрема се за ваздушног борца.

Мотив за авијацију дао му је старији брат Владета Петровић, пилот поморског ваздухопловства, који се прославио у Априлском рату 1941. године и једини извео јединицу, летом од преко 1.000 километара, код савезника на Блиски Исток.

Понесен идејама правде и слободе, антифашизма и интернационализма, са стотинама добровољаца из Југославије Бошко Петровић одлази у Шпанију 1937. године, прикључује се и ваздухопловству Шпанске републике. Храбро се бори и у периоду јуни - јули остварује осам појединачних и три групне ваздушне победе.

У јеку борби за Мадрид Бошко је погинуо 12. или 18. јула, тачно се не зна. Не зна се ни место његове сахране. Као скроман белег овом храбром човеку и највећем асу нашег ваздухопловства у кругу стадиона ФК „Партизан“ у Београду постављена је од старне ФСЈ, на скровитом месту спомен-плоча посвећена њему, а поред плоче чувеном Милутину Ивковићу Милутинцу.

Удружење пензионисаних војних летача и падобранаца Србије – Ветерани РВ и ПВО, свеке године положице цвеће крај спомен-плоче Бошку Петровићу и тако чува од заборава сећање на небеског аса, фудбалера и човека који је својом скромношћу и херојством заслужио и много више.

Златомир Грујић

ЧЕТИРИ АВИОНА СУ-57 ТЕСТИРАНА У СИРИЈИ

Четири авиона пете генерације Су-57 била су укључена у борбена дејства у антитерористичкој операцији у Сирији, изјавио је члан стручног савета за ваздухопловство у државној Думи Владимир Гутењев.

"Боравак наша четири авиона Су-57 у Сирији нам је свакако омогућио да добијемо додатне информације о могућностима ове машине (уз помоћ уграђене радио-електронске опреме), и да откријемо америчке Ф-22 и Ф-35 који се налазе на истом театру војних операција", рекао је Гутењев.

У фебруару је министар одбране Сергеј Шојгу саопштио да су два Су-57 прошла кроз програм тестирања у Сирији од два дана. Објављено: 05.07.2018. год. www.vostok.rs

НОВИ РУСКИ АВИОН ЗА РАДИО-ЕЛЕКТРОНСКУ БОРБУ

У Русији се ради на стварању новог авиона за радио-електронску борбу који може да онемогући војне сателите, изјавио је за РИА Новости извор у одбрамбено-индустријском комплексу.

Нови авион ће, према извору, ући у састав Ваздушно-космичких снага уместо авиона Ил-22ПП "Порубшик". "Ова летелица ће добити потпуно нову технологију, која ће бити у стању да подави све радиоелектронске циљеве - на земљи, у ваздуху, на мору, да избаци из строја непријатељске сателите који обезбеђују навигацију и радио комуникације на земљи", додао је он.

Према извору, пројекат авиона је спреман, а у блиској будућности треба да почне одговарајући развојни рад. "Нови авион је назван "Порубшик-2", али ће вероватно, у Ваздушно-космичким снагама, ова летелица добити друго име.

"Недвосмислено ће бити нови авион, а могућност стварања на бази Ту-214 или ИЛ-76 се разрађује", додао је саговорник агенције.

"Порубшик" се сматра једним од најефикаснијих авиона за радио-електронску борбу на свету. Они могу независно открити електронско зрачење непријатељских комплекса ПВО, онемогућити њихово деловање, као и да искриве сигнале. Наводи се да Ил-22ПП не омета рад електронских система својих трупа. Објављено: 09.07.2018. год. www.vostok.rs

ВАЗДУХОПЛОВСТВО САД ИСПИТУЈЕ НУКЛЕАРНЕ БОМБЕ „Б61-12“

Ваздухопловство САД-а, заједно са Националном управом за нуклеарну безбедност Министарства енергетике, спровеле су прве тестове нуклеарне бомбе Б61-12 на стратешким бомбардерима Б-2 "Спирит", према саопштењу Министарства енергетике.

Два тестне бомбе без нуклеарног пуњења прошла су 9. јуна тестовање у Невади.

"Тестови су део серије заједничких тестова који показују способност авиона да испоручи нуклеарне и нуклеарне бомбе", наводи се у саопштењу.

"Ови тестови показују да је Б61-12 дизајниран да задовољи захтеве система, и илуструје континуирани напредак на програму продужења живота бомби Б61-12 у складу са захтевима националне безбедности", саопштено је из Националне управе за нуклеарну безбедност. Објављено: 02.07.2018. год. www.vostok.rs

ХЕЛИКОПТЕРСКЕ НЕСРЕЋЕ У СВЕТУ

ПАД ХЕЛИКОПТЕРА У ПЕКИНГУ

Хеликоптер је пао у северном делу Пегинга, избегнуто веће крвопролиће. Објављено 30.07. 2018. године, Србија Данас.

ПАД ХЕЛИКОПТЕРА У ЈУЖНОЈ КОРЕЈИ

Приликом пада војног хеликоптера у Јужној Кореји у бази где вежбају војници САД, повређено је пет особа. Објављено 20.07.2018. године, Танјуг

САД - ХЕЛИКОПТЕР ПАО НА ШАТОР ПУН ВОЈНИКА

Приликом годишње вежбе, најмање 22 војника су повређена када је амерички војни хеликоптер УХ-60 "Црни Соко" изазвао урушавање шатора и војној бази Fort Hanter Liget у калифорнијском округу Монтереј. Објављено 19. јула 2018. године, Танјуг.

ХЕЛИКОПТЕР ПАО У ЧИКАГУ

Хеликоптер здравствене службе срушио се на аутопуту у Чикагу. Повређене су четири особе. Објављено 8. јула 2018. године, Танјуг.

ПОРТОРИКО - ХЕЛИКОПТЕР СЕ СРУШИО НА ПЛАЖУ

На северној обали Порторика срушио се приватни хеликоптер. Једна особа је погинула, а три су повређене. Објављено 01.07.2018. године, Танјуг.

ISSN (Online) 2560-4708

Ваздухопловни билтен излази месечно у електронској форми. Намењен је члановима УПВЛПС, ваздухопловним ветеранима и љубитељима ваздухопловства. Уређење и припрема: Златомир Грујић и Милан Ракић.
Е-пошта: zlgrujic@gmail.com www.udruzenjepvlps.org